

**BALF Pirmininko žygiai
Chicagoje 1952 m.
Sausio 17-23 dd.**

Displaced Persons Commission, Valstybių ir Voluntary Agencies Konferencija Tremtinių Imigracijos ir Įkurdinimo reikalais ir tuo susijusiomis problemomis.

(A) — Konferencijoje dalyvavo apie 175 asmenys, jų tarpe Illinois Valstybės Gubernatorius Adlai E. Stevenson, Displaced Persons Commission pirmininkas Mr. Gibson ir nariai: Mr. Edward O'Connor ir Mr. Rosenfield, taip pat Chief of Visa Division, U. S. Department of State Mr. H. J. L'Heureux, Chief U. S. Commissioner, Immigration & Naturalization Mr. Mackay. Visi čia suminėję asmenys kiekvienas savo srityje turėjo pranešimą apie buvusį DP įstatymą ir tremtinių gabenimą ir jų įkurdinimą Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Iš tų pranešimų susidarė šiek tiek neaiškumų, kiek ištikrųjų tremtinių gavo vizas atvykti į Ameriką, DP Komisija pranešė, kad iš viso išduota 335,000, o State Departamento Vizų skyriaus šefas Mr. L'Heureux pareiškė, jog išduota 312,000 asmenims vizų. Tiesa, nevisi DP. dar atvyko iš Vokietijos, Austrijos ir Italijos, nes tam tikras skaičius atvyko iš Anglijos, Graikijos ir kitų valstybių kaip buvę lenkų armijos kariai. Tikras išduotų vizų skaičius galutinai paaiškės, kai bus gauti pranešimai iš visų Amerikos konsulatų Europoje. Kaip žinoma, paskutinių DP. vizų išdavimo data buvo 1951m. gruodžio 31 d. imtinai. Vizos galioja 4 mėnesiams, todėl dar yra apie 20,000 neatvykusių į Ameriką tremtinių. Tokie gali atvykti dar iki rugsėjo mėnesio pabaigos. Visiems, kurie dėl įvairių priežasčių negalės pasinaudoti tomis vizomis per ateinančius 4 mėnesius (iki balandžio mėn. pabaigos), vizos nebus atnaujintos ir jie negalės pagal senąjį DP. įstatymą atvykti į Ameriką.

— Pareiškiau konferencijai ir imigracijos ir vizų skyriaus komisierui, kad tokia įstatymo žodžio interpretacija yra netiksli, nes įstatymas numato tam tikrą skaičių žmonių įsileisti, o ne vizų išduoti. Jei kurie nors tremtiniai mirė, apsirgo ar dėl kitų priežasčių negalėjo išvažuoti, tai jų vietoje vizos turėtų būti išduodamos kitiems, galintiems išvažuoti tremtiniams. Komisierius atsakė, kad jie yra tik to įstatymo vykdytojai, o įstatymo interpretavimas ir pritaikymas priklauso Kongreso Sub-Komisijai (Sub-Committee for Immigration and Naturalization). Numatoma, kad per 5,000 asmenų gavusių vizas, dėl įvairių priežasčių negalės jomis pasinaudoti.

Apart DP. įstatymo išleisto 1948 m. liepos 1 d. ir papildomo įstatymo išleisto 1950 m. birželio 16 d., dar 1950 metais buvo priimtas įstatymas leidžias 54,744 vokiečių kilmės tremtiniams imigruoti į Jungtines Amerikos Valstijas; šių jau atvyko apie 28,000. Tuo įstatymu pasinaudojo nemažai lietuvių iš Mažosios Lietuvos ir repatriantų. Pagal šį įstatymą dar atvyko per 26,000. Šis įstatymas dar galioja iki š. m. birželio mėn. pabaigos. Tokiu būdu šiuo įstatymu dar gali pasinaudoti nemažai Mažosios Lietuvos, Klaipėdos Krašto lietuvių repatriantų ir kitų lietuvių.

Tremtinių, taip vadinamų DP., neskaitant naujai atvykstančių į Vokietiją, Austriją ir Italiją, dar liko virš 130,000, kurių tarpe yra daug ligonių, invalidų, senelių ir kitų. Naujai pasprukusių iš už sovietų "Geležinės Urtvaros", kas mėnesį atbėga

Nr. 6 - tas

WORCESTER, MASS., Vasario (Feb.) 9, 1952

Vol. XXXV

MIRUS ANGLIJOS KARALIUI JURGIUI VI, JO DUKTĖ KARALIENĖ ELZBIETA VALDYS BRITŲ IMPERIJA

LONDON.—Karalius Jurgis VI, sulaukęs 56 metų kurs mirė trečiadienio ryte miegodamas Sandringham pylyje nenorėjo būti karaliumi, bet per penkiolika metų atliko savo pareigas be jokių nusiskundimų. Visas kraštas ir viso pasaulio žmonės liūdėjo Jurgio VI mirtį.

Karalius bus pašarvotas Westminster bažnyčioj. Jisai buvo žinomas kaip geras, ramus žmogus, kurs buvo visų gerbiamas laike Didžiosios Britanijos sunkiausių laikų. Laidotuvės gal bus neanksčiau kaip už dviejų savaičių.

apie 1,500 asmenų.

Vokietija savo tautos kilmės tremtinių turi apie 9,000,000 asmenų; dauguma jų jau įsikūrę Vokietijoje ir ten pasilikę gyventi. Bonn'o valdžia pranešė, kad apie 2,000,000 vokiečių kilmės tremtinių išgabentų iš Vokietijos, o su likusiais jiems jau nebus jokios problemos.

Sunkesnioje būklėje yra atsidūrusi Italija, nes ten turi ne tik keliasdešimt tūkstančių tremtinių, bet ir apie 10,000,000 savo gyventojų perteklių.

Austrėja nori nusikratyti visų ten esančių tremtinių, apie 30,000 asmenų.

Salia tų valstybių, iš kurių reikia išgabenti tremtinius, dar prisidėjo Graikija ir Olandija, ypač pastaroji, netekusi savo kolonijų užjūryje.

Pastaraisiais laikais šios valstybės sutiko priimti iš Europos tam tikrą skaičių žmonių: Australija, Kanada, Brazilija, Argentina, Venecuela ir kiti kraštai. Šiais metais numatoma, kad Intergovernmental Committee iš Europos išgabens apie 115,000 asmenų į visus kitus kraštus, išskiriant Jungtines Amerikos Valstijas.

Konferencijos Komisijoje, kurioje ir man teko aktyviai dalyvauti, gyvai diskutavome, ar Amerikai reikėtų įsileisti daugiau buvusiu tremtinių ir Europos gyventojų perteklių, išsklausė pranešimų iš įvairių valstijų (USA), o ypač Farmers Federation (Amerikos ūkininkų Sąjungos) paaiškėjo, kad šiais metais žemės ūkio darbininkų trūkumas bus tiesiog katastrofiškas, nes Amerikos karo įmonėse padidėjo darbininkų poreikis. Farmers Federation rekomenduoja įsileisti iš Europos žmonių žemės ūkio darbams.

Ta proga paaiškinau, kad vokiečių kilmės (German Ethnics) apie 75% yra ūkininkai, tuo tarpu kai beveik 90% DP. yra ne ūkininkai. Tiesa, žemės ūkio darbams buvo iškviesta apie 20% tremtinių, bet ištikrųjų ūkiuose dirbti pasilikę tik apie 10%, kiti pabėgo iš ūkių. Ta proga paaiškinau pabėgimo priežastį:

(Tąsa ant 3-čio pusl.)

Nauja karalienė, 25 metų Elbieta buvo nuvykus į rytinę Afriką, su jos vyru Pilypu. Išgirdus tą žinią, karalienė Elzbieta lėktuvais sugryžo į Londoną, nutraukė penkių mėnesių kelionę. Ji pasiekė Angliją ketvirtadienio po-pietų.

Karaliui mirus užsibaigė jo valdymas ir Anglijos taryba paskelbė Elzbietą II, kaipo Britanijos naują karalienę. Ji yra pirmutinė moteris valdytoja po 51 metų, kada karalienė Viktorija mirė po 60 metų valdymo. Nauja karalienė, dviejų vaikų motina įžengia į sotą, kritiškuose laikuose, nes Britų imperijoje girdėt daug neramumų.

Trys Didieji Sutaria Dėl Kinijos Politikos

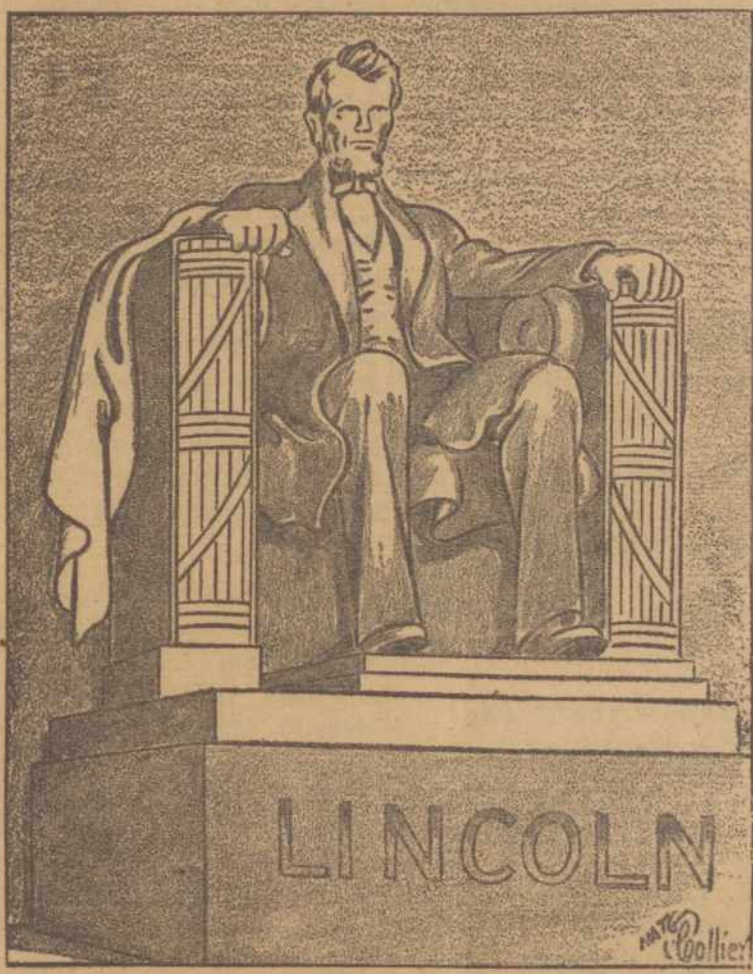
PARYŽIUS. — AP korespondentas iš patikimų šaltinių patyrė, kad Prancūzija ir Anglija nutarusios prisidėti prie Amerikos įspėjimo komunistinei Kinijai būtent, kad ji bus puolama, jei išdrįs sulaužyti Korėjos paliaubų sąlygas, dėl kurių dabar derimasi.

Tokiu atveju trys didžiosios valstybės kreipsis ir į Jungtines Tautas, prašydamos atitinkamų priemonių prieš komunistinę Kiniją. Apie priemones neminama, bet galima suprasti, kad būtų prašoma sudaryti JT armiją, panašiai kaip Korėjoj.

LIUDININKAS MATĖ KAIP RUSAI ŽUDĖ LENKUS KATYNE

Washington, D. C. — Liudininkas, pasislėpęs po kauke, pasakojo Kongreso komisijai, kad jis matė kaip rusai šaudė lenkų karininkus Katyno miške, kur įvyko vienas iš žiauriausių visų laikų masinių žudynių. Liudininkas matė, kaip kaiku rie lenkai karininkai buvo gyvi įmesti į didelę duobę tarp lavonų. Liudininkas, su dvejais draugais buvo pasislėpęs medyje, tame pačiame miške ir matė kaip rusai šaudė lenkus belaisvius, miške netoli Smolensko, Rusijoje, spalio m., 1939 m.

Kongreso komitetas, kuriam vadovauja atstovas Madden, iš Indiana valstijos, išsklausė jau daug liudininkų, kurie įrodė, kad rusai atliko žudynes. Paskutinis liudininkas buvo mas-

LINCOLNO DIENA — VASARIO 12-tą
BUS MINĖTA SUV. VALSTIJOSE

APRUPINO VIRŠ MILIJONĄ BENAMIŲ

ZENEVA. — Tarptautinė išvietintų organizacija IRO sustabdė savo veikimą sausio 31 dieną, užbaigė 55 mėnesių programą apimantį visą pasaulį ir apgyvendino virš vieną milijoną išvietintų arba pabėgėlių naujuose namuose. Užbaigimo savo darbų priežastis buvo tikrai viena — lėšų netekimas budžiete, kurį sudėjo 18 priklausančių prie Jungtinių Tautų narių. Neužilgo šioji tarptautinė organizacija susirinks Zenevoje užgirt planus galutinam užsidarimui. Šios organizacijos veikimas laipsniškai prasidėjo liepos mėn. 1950 m., kada 111,000 tremtinių globojimas buvo perduotas vietinėm savival-

dybėm, vakarinėje Europoj Vokietijoje ir Austrijoje.

Iki sausio m., 1952 m. pabaigos, apie 1,045,000 išvietintų ypatų buvo įkurti naujuose namuose ir apie 73,000 gryžo į savo namus. Išviso virš 1,600,000 ypatų kokių nors būdu gavo pagalbos nuo šios organizacijos. Pradžioje, liepos 1947, IRO įsteigė virš 700 tremtinių stovyklas, aprūpino benamius pastoge, maistu, drabužiais teipgi medikališkai ir morališkai. Apart to IRO rūpinosi mokyklas, lavinimą įvairiuose darbuose, suteikė legališką ir politišką apsaugą, mokino įvairių kalbų ir aprūpino visus lyginai, taip kaip valstija aprūpintų savo piliečius. IRO budžietas buvo \$155. mil. kas metai.

— Amerikos diplomatų konferencijoj Paryžiuje, kurią suvažiavus jos diplomatiniai atstovai iš visų Europos kraštų, bus svarstomas diplomatinis atstovybių komunistinėse šalyse (išskyrus Sovietų Sąjungą) uždarymo klausimas, pranešama iš Washingtono.

— Tunise užviešpatavo ramybė, bet derybos tarp arabų ir prancūzų neprasidėjo. Riaušės gali atsinaujinti. gus taip susijaudino, kad negalėjo ilgiau kalbėti. Jam pagelbėjo vertėjas.

L. Pruseikos Byla Atidėta Iki Kovo 3

Po vicnos dienos klausymo Chicagoj, Leono Pruseikos, vieno iš "Vilnies" redaktorių, byla dėl deportacijos atidėta iki kovo 3-čios dienos. Valdžia pašaukė į teismą liudininkus S. Strazdą iš Bostono ir vieną komunistą, Malkin. Liudininkai tvirtino, kad Pruseika ir Strazdas buvo komunistų partijos nariai, bet vėliau pašalinti už "nukrypimus". Vėliau Pruseika vėl "atkrypo" į teisingąją Stalino liniją, o S. Strazdas su visa LDD prisijungė prie LSS. Dabar lietuvių bolševikai dėl L. Pruseikos bylos renka aukas L. Pruseikai gelbėti nuo galimos deportacijos į Rusiją. Pruseika nenori vykti į Rusiją.

— Atėnai, Graikija. — Vyriausybė įteikė parlamentui pasiūlymą suteikti balsavimo teisę moterims per ateinančius parlamento rinkimus.

— Sekmadienį, vasario 3 d. mirė buvęs pidaus reikalų sekretorius Roosevelto administracijoje, Harold L. Ickes, 77 metų amžiaus.

Brangus "Amerikos Lietuvio" Skaitytojai

Šiais metais sausio mėn. 27 d. sukako 45 m. nuo "Amerikos Lietuvio" užgimimo, kada pirmas numeris pasirodė. Kaip žinote "Amerikos Lietuvis" yra vienintelis šio krašto lietuviškas partinis laikraštis, kuris ugdo lietuvių ir rūpinasi savo skaitytojų gerove. Dabartiniu laiku yra labai pabrangę popieria ir kitos leidimo išlaidos, o prenumeratos kaina vis yra pasilikus ta pati. Todėl savime supranta, kad kiekvieno padoraus lietuvių pareiga yra savo spaudą skaityti ir bent kaip nors paremti. 45 metų jubiliejaus proga Amerikos Lietuvis rengs per visą metą įvairius parengimus Minėjimo programą paskelbsime vėliau. Prašome visus lietuvius kuo gausiai dalyvauti šiuose minėjimuose ir sulyg išgalės paremti mūsų lietuvišką spaudą.

DR. ANTHONY ARENT

LIETUVIS GYDYTOJAS
Vidujinių Ligų Specialistas
Valandos Pagal Susitarimą

OFISAS: 507 MAIN STREET PARK BLDG.
Worcester, Mass.
TEL. 7-2173, namai; TEL. 6-0671

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

LOS ANGELES, CALIFORNIA

"LIETUVIŲ DIENU" naujas numeris

Jau gautas paminėti sausio mėnesio "Lietuvių Dienų" numeris, skirtas atžymėti "Voice of America" lietuvių skyriaus veikimui. Viršelį puošia nuotrauka "Voice of America" lietuvių viršininko K. Jurgėlos darandžio pasikabėjimą su prof. Mykolu Biržiška. Magazino teksto talpa dabar 4 nuotraukos iš "Amerikos Balsas" lietuvių skyriaus veiklos ir apie 40 iliustracijų iš Amerikos, Kanados, Anglijos ir Brazilijos lietuvių veikimo.

Iš straipsnių paminėtina: pasikalbėjimas su K. Jurgėla (Vientėlis laisvas balsas į okupuotą Lietuvą), K. Mockaus (Mecenatų problema) prof. J. Balio (Vokiečių mokslininkas geris lietuvių dainomis), Dr. P. Gaucio (Geras pavyzdys) ir kiti. Taip pat telpa 6 puslapių straipsnių ir žinių anglų kalboje.

Kiekvienas lietuvis turėtų "Lietuvių Dienas" skaityti ir prenumeruoti. Metinė prenumerata tik \$3.00, atskiras numeris 40c. Galima gauti visuose spaude kioskuose, pas platintojus ir leidykloje — 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Ateitininkai veikia.

Los Angeles ateitininkų sendraugė skyrius sausio 5 d. turėjo pirmą šių metų susirinkimą, kuris įvyko pas J. Mitkų. Buvo svarstomas veikimo planas, kurį referavo pirm. B. Tumienė. Tarp kitko nutarta susirinkimą pašvesti susipažinimui su tautiniais papročiais ir taip pat suruošti pobuvį su lietuvių tautiniais valgiais. Taip pat vienas susirinkimas numatytas studentų pasirodymui, kurie veikia kartu su sendraugiais.

Naujas Parapijos komitetas

Sausio 20 d. įvykusiame šv. Kazimiero parapijos susirinkime buvo išrinktas naujas parapijos komitetas: pirm. P. Žukauskas, sek. A. Dabšys ir adv. J. Petraitis, nariais, — išd. D. Slenis, nariais—V. Prizgintas, P. Barauskas, K. Bartkus, J. Kiškis, P. Gražis, Wm. Dudor.

Parapijos klebonu yra kun. Jonas Kučinskis ir asistentu Vac. Silauskas. Parapija, pasitačius naują bažnyčią, dabar tur ir salę.

Lietuvaitė Rožių Parade.

Per Naujuosius Metus įvykstančioje Pasadena, Calif. tradicinėje rožių paradoje lietuvaitė su tautiniu kostiumu pasipuošusi — Rūta Kilmonytė reprezentavo Vakarinę Europą. Ji buvo išrinkta gražiausia iš daugelio vakarinės Europos kandidatų. Tai turbūt, pirmą kartą rožių parade ant Long Beach "float" dalyvavo lietuvaitė.

ALT'o nauja valdyba.

Sausio 12 d. įvyko ALT metinis susirinkimas, kuriame išrinkta visai nauja valdyba — pir. adv. Jos. Peters, vice-pirm. J. Uzdavinys, sek. A. Dabšys, išd. V. Pažiūra, nariais ir kand. K. Barauskas, K. Lukšis, B. Gediminas, Adele Deringienė ir

Gardner, Mass.

MINESIME 16-tą VASARIO

Nors mūsų ir maža lietuvių kolonija, tačiau gerų lietuvių ir ištikimų draugijų nariams pasidarbuvus yra rengiamas bendras šios kolonijos lietuvių 16-tos vasario paminėjimas. Tai bus 23 diena, šeštadienis, vasario, prasidės šeštą valandą vakare, Miller's Opera House, Pine St. Tvarką ves Alekas Juška.

Programą išpildyti yra užkviesta Meno Mėgėjų Ratelis iš Worcester, Mass.

Įžanginę prakalbą pasakys p. Gražulis, seks dainos mišraus choro, vyrų kvarteto, merginų kvarteto ir baigsis su tautiškais šokiais. Kaip matome bus labai turtingas ir gražus šio vakaro perstatymas paminėjimui taip prakilnios mūsų senos tėvynės laisvės šventės, su kuria mūsų tėvynė pradėjo neaprubėžiuotą laisvą gyvenimą tarpe pasaulio tautų.

Kiek vienas lietuvis — lietuvaitė, kiekvienas berniukas — mergaitė būtinai turėtų šia proga pasinaudoti atsilankydami pasiklausti prakalbų, kurios nušviečia laikotarpinį senos tėvynės padėtį ir darbą, kuris visados nepailstamai tęsiasi už jos laisvę. Pasiklausysite lietuviškų dainų, kurios taip yra meilios atgaivinimui pavargusių sielų. O visi žinom, kad Meno Ratelis jais labai artistiškai moka sudainuoti. Pagaliau matysite tautiškų šokių. Ir vėl atnaujinsite susipažinimus su jaunimu, kurs yra išauklėtas laisvos mūsų tėvynės.

Pametę vietinius, ir tautinę pametę politinius, bet būdami tėvynės — močiutės vaikais, kurių gyslose teka tikras lietuvių kraujas, nei vienas negalime apsieisti neatsilankydami į šio vakaro paminėjimą, ne užtarę už savo brolius, kurie taip vargingai gyvena senoj tėvynėje, neužtarę už tuos brolius, kurie pasiskleidę po visą pasaulį ir vėl nori sugrįžti į laisvą tėvynę. Žmogus neprisikalsta, kad jis gina savo laisvę, savo tėvų laisvę ir savo tėvynės laisvę. Už tat mes kiekvienas turime dalyvauti laisvės šventėje, turime pasirodyti, kad savo brolių, sesučių ir savo senų tėvelių neužmirštome, kad juos mes visi atsimeiname!... Pasimatysim 23-čią vasario.

Gardnerietis

Kad ir mažametis jaunimas galėtų susipažinti su ta švente ir jos prasme. Tai tremtinių sumanymas. Vaikams programėlį paruoš Prof. J. Puzinas ir viena seserų — mokytojų.

Paminėjimas svetainėje rengiamas daug prasmingiau ir puošniau negu kitados. Nauji papuošalai estradroje, sudėtinai chori ir kitkas, papildys dienotvarkės meno dalį. Nutarta gauti bent vieną mūsų valstijos senatorių už kalbėtoją ir miesto mayorą, gauti vietos spaudos reporterius, priduoant jiems pagamintus tekstus spaudai paskelbti, supažindinimui prasmės šios šventės plačiajai amerikoniškai publikai. Bus priimtos atitinkamos rezolucijos Lietuvos vadavimo reikale. Po viso to seks šokiai ir bufetas. REP.

— Londono "Vaidilos" teatro ražisierius Algirdas Kaulėnas parašė iš partizanų kovų scenos veikalą "Milžinai". Veiksmas vyksta dabarties Vilniuje. Veikalas giliai patriotiškas ir sceningas, vertas didelio dėmesio visų vaidintojų.

Betty Alden WHITE BREAD 15¢ Big 1 lb. 2 oz. Loaf

EASY ON THE POCKETBOOK!

TASTES GOOD!

I LIKE IT TOO!

BUILDS HEALTHY BODIES!

COYS and GIRLS Up To 18 Years Of Age Enter the Snow White Betty Alden Bread Contest Now Entry Blanks At Our Stores

FIRST NATIONAL SUPER MARKET STORES

Weekly Meat Features

Tender Light Soft Meat

Lamb Legs LB 79c

Poked & Rolled If Desired

Lamb Fores LB 49c

Tender Pork - ROAST SIZE - UP TO 6 LBS CHINE (IND) LB 53c

Pork Loins 8 LB END ROAST SIZE UP TO 6 LBS. LB 43c

Delightful Oven or Pot Roast

Chuck Roast Bone In LB 75c

Fresh or Smoked

Shoulders MASTER SMCUL IRS Extra Lean LB 55c LB 45c

Ready to Eat - Face End LB 69c

Cooked Hams Shank End LB 59c

Native Young Plump

Ducklings Crown Feedy or The Oven LB 59c

Fresh Ground Lean Beef

Hamburg LB 65c

Lean, Rindless, Sugar Cured

Sliced Bacon LB 49c

OYSTERS Plump - For Stewing PT 79c

Fresh Crisp Fruits & Vegetables

GRAPEFRUIT Florida - Good Size 4 FOR 29c

Florida - Easi Juice - Juice Size

ORANGES 2 DOZ 49c

Green, Sweet

PEPPERS LB 19c

Andy Boy - Tender, Favorful

BROCCOLI BUNCH 29c

Green Firm Heads

NEW CABBAGE LB 8c

Tender Sweet Flavorful

CARROTS 2 BCHS 23c

Iceberg Firm Crisp

LETTUCE 2 1GE HEADS 25c

Luscious Red Ripe

TOMATOES CELLO PKG 19c

YOU'D BE SURPRISED !!

At How Many Food and Grocery Prices Are Lower Today Than They Were a Year Ago.

	YEAR AGO	PRICE NOW
Marvo Shortening	\$ 1.01	83c
Crisco or Spry	\$ 1.07	93c
Margarine	29c	23c
Shrimp	39c	31c
Pink Salmon	59c	53c
Mazola Oil	79c	64c
Wesson Oil	78c	64c
Mayonnaise	75c	63c
Pineapple Juice	37c	29c
Finast Raisins	25c	17c

All Time Favorite Baked Beans 2 1 LB 12 oz CANS 47c

Brookside Native EGGS Fresh Grade A LARGE DOZ 55c

Finast "Smoothy" Peanut Butter Spreads So Easily 12 oz JAR 33c

Yor Garden Frozen Orange Juice LOWEST PRICE EVER 2 6 oz CANS 29c

All Prices in This Advertisement Effective at First National Self-Service Super Markets in This Vicinity — We Reserve the Right to Limit Quantities

FIRST NATIONAL STORES

HEAD NOISE MISERY?

Try this simple home treatment. Many people have written us that it brought them blessed relief from the miseries of Hard of Hearing and Head Noises due to catarrh of the head. Many were past 70! For proof of these amazing results, write us today. Nothing to wear. Treatment used right in your own home — easy and simple.

SEND NOW FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY DEPT. No. 979 DAVENPORT, IOWA

Marianapolis

asistuojamas kun. Seputos ir kun. Gorklio.

Po mišių buvo minėjimas per kurį kun. Vaišnora ir prof. Aleksandravičius supažindino klausytojus su arkivyskupo Matulevičiaus gyvenimu ir jo gerais darbais. Likusią programos dalį išpildė Marianapolio studentai lietuviai

— ABN spaudos ir informacijos tikslams yra vykdomas visame laisvame pasaulyje vėjus. Gausiausiai vėjuje dalyvauja ir daugiausiai aukoja ukrainiečiai.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

K.S. "AMERIKOS LIETUVI"

AMERIKOS LIETUVIS
The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$8.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription — \$16.00 Two Years Subscription — \$16.00
One Half Year — \$2.00 One Half Year — \$2.50

Single Copies — 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis. Išleista šeštadieniais leidžiama Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Motinė Prenumerata: S. V. — \$2.00 Užsieniuose — Kanadoje — \$4.00
Dviem Metam — \$6.00 Dviem Metam — \$6.00
Pusai Metų — \$2.00 Pusai Metų — \$2.50

Prenumeratori pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Ivykiai

Vasario 16-ta Ir Basanavičiaus, A. Kalmės Knyga Ir Baltijos Tautų Tragedijos. Tautos Laisvės Ir Atminties Šventė.

DAR KARTĄ minėsime vasario 16-tą, prisiminsime mūsų tautos žmonių kovas už laisvę ir nepriklausomybę. Šįmetinis minėjimas Lietuvos nepriklausomybės JAV lietuvių turi būti glaudžiai sujungtas su minėjimu Dr. Jono Basanavičiaus SUKAKTIES. Vargiai lietuvių tauta būtų sulaukus vasario 16-tos dienos, kurioje minima Lietuvos nepriklausomybės šventė, jei nebūtume turėję dr. Jono Basanavičiaus, kuris pašventė savo gyvenimą savo tėvynės Lietuvos laisvei. Be dr. Jono Basanavičiaus, jo istoriškos "Aušros", vargiai lietuvių tauta būtų prisikėlus ir stojusi į kovą už savo politinę laisvę, Basanavičius ir jo idėjų sekusieji, jo aktinimai ir organizuojami lietuvių patriotai, neapsakomai sunkiose sąlygose dirbo siekdami atlietuviniui lietuvių tautos, įskiepimo Jai tautinės ir politinės dvasios. Tai buvo daugumai Lietuvos inteligentams ir pačiai liaudžiai beviltiškoji idėja — siekimas prikelti Lietuvos iš ilgųjų šimtmečių apatijos, letargo miego ir įgonorantiškumo. Dėja, dr. Jonas Basanavičius užsigrūdinęs tėvynės meile, jos garbingą praeitimi, turėjo stiprią viltį ir ryžtumą tikslo pasiekti! — atvaiginti Lietuvą ir išvesti ją iš slavų nelaisvės į laisvę ir nepriklausomybę.

Šis mūsų tautos genialus žmogus, ypatoje dr. Jono Basanavičiaus, suvaidino neapsakomai svarbią rolę mūsų tautos kovoje už laisvę, jis tapo inspiracija visiems mūsų sąmoningiems tautiečiams, kelrodžiui į laisvę lietuviškai liaudžiai. Basanavičius stovi mūsų tautos atgimimo ir prisikėlimo istorijoje didžiausiu heroju — tautos Patriarku. Jo ilgųjų dešimtmečių veikla ir vadovybė Lietuvai tapo pavyzdžiu visiems lietuviams aspiruojantiems būti tautos vadais ir gerbiamaisiais tautos kaimynams.

Dėja, mažai mūsų tautos ruošiamųjų sūnų pasekė dr. Jono Basanavičius. Anais laikais atsiųdėme tikėtai kelėtas dr. J. Basanavičiaus sutelktųjų Lietuvos išlaisvinimo bare. Pirmoje vietoje stovi greta Basanavičiaus dr. V. Kudirka, dvasios milžinas! Jisai su didžiausiu atsidavimu dirbo Basanavičiaus jam įskiepintą lietuviškąjį darbą. Antras iš eilės stovi dr. Jonas Šliupas, labai daug nusipelnęs mūsų tautos laimėjimas, ypatingai, užsienyje ir JAV lietuvių visuomenėje; trečias iš eilės stovi Basanavičiaus idealo bare. Inž. Petras Vileišis ir greta jo Martynas Yčas, Antanas Smetona. Šie mūsų tautos kovūnai jau po velėna, bet jų nuopelnai mūsų tautai niekad nebus užmiršti, šie mūsų tautos vadai kūniškai mirė, dvasiniai gyvena ir gyvens amžinai mūsų tautos atgimimo ir kovų už laisvę istorijoje.

Mes, amerikiečiai lietuviai, minėdami sukaktį, nepriklausomybės 16 dieną vasario, privalome prisiminti šiuos mūsų tautos genialus vadus, nes jie davė mums šios šventės minėjimo galimybes. Dr. Basanavičius glaudžiai sutapęs su vasario 16-tąja diena; vasario 16-tą dieną jis pirmas pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą Vilniuje 1918 m., vasario 16 d. jis mirė Vilniuje, jo žmona mirė Bulgarijoje vas. 16 d. Žodžiu, Basanavičiaus gyvenimo ir mirties ratas sukosi aplink vasario 16-tąją. Ir reikia pasakyti, kad dr. Jono Basanavičiaus gyvenimas buvo nepavydėtinas. Nors jis buvo mokslininkas ir galėjo gyventi liuksuso gyvenimu, bet jis atsisakė visokių lengvatų, viską ką jis turėjo užgyvenęs atidavė savo tėvynės labui kartu su savo gyvybe. Jis mirė nepavydėtinai sunkaus, skurdus gyvenimo aplinkumose, bute kuriame ciliš darbininkas nenorėjo gyventi ir sirgdamas ir mirdamas mažai prie savęs turėjo lietuvių jo prižiūrėjimui. Šį faktą man pasakojo a.a. dr. D. Alseika kasdieninis jo lankytojas ir gydytojas bei globėjas, ilgametinis dr. J. Basanavičiaus bendrininkas Vilniuje. Apie Basanavičiaus senatvės gyvenimą ir mirtį, jo sunkumų pasakojo kiti Vilniečiai 1935 m. man besilankančiam Vilniuje ir turėjusiam progą aplankyti mūsų tautos Patriarko Kapą Rasų kapuose Vilniuje.

Minėdami vasario 16-tą minime 100 metų Basanavičiaus gimimo ir 25 metų jo mirimo. Ši dviguba sukaktis mūsų tautos Patriarko turi būti atžymėta JAV lietuvių pagerbimu a. a. dr. Basanavičiaus. Kai dr. Jonas Basanavičius atėjo į šį mūsų mišernąjį pasaulį jis rado klaidius laikus savo tėvynėje Lietuvoje — lietuvius vergais slavų. Jis dar jaunystėje pasišventė savo tėvynės ir savo tautos žmonių išlaisvinimo garbingai idėjai. Dar studentu būdamas gimnazijoje jau pradėjo savo misiją atlietuviniui Lietuvos.

Nutautėjantis lietuviškas jaunimas pradžios rusų ir lenkų mokyklose, gimnazijose ir universitetuose bei miestuose tapo Basanavičiaus pastangomis atlietuvinamas. Ir mūsų garsusis dr. Vincas Kudirka jau buvo lenkų tautai atsidavęs kaip daug kitų Lietuvos sūnų. Dėja, dr. Jonas Basanavičius daugelį jų išgelbėjo nuo nutautėjimo, grąžino lietuvių tautai ir su šių jaunųjų lietuvių inteligentų grupele jis įkūrė istorinę "Aušrą" ir kėlė Lietuvą iš mirties patalo, rengė ją į laisvę ir nepriklausomybę. Kudirka tapo užvaduotojas Basanavičiaus Lietuvoje kuomet Basanavičius gyveno Bulgarijoje ir kitur užsienyje. Kudirkos "Varpas" užvadavo Basanavičiaus likviduotą "Aušrą", Basanavičius rėmė "Varpą" užsienyje gyvendamas ir kovodamas už lietuvių tautos laisvę.

Lietuva neteko savo nepriklausomybės 1565 m. Lubline įjun-

12 Mil. Amerikiečių Reikalauja Iširti Sovietų Vykdomą Tautžudybę

Malonu konstatuoti, jog Lietuvos ar lietuvių vardas nuolat iš gerosios pusės minimas net ir didžiojo JAV spaudoje. ALTo ir lenkų Amerikos Kongreso pradėtieji žygiai ir visos eilės žmonių valstybės vyrų atkreiptas dėmesys į Sovietų vykdomą genocidą nelieka be atgarsio. Prasiidėjus Paryžiaus pasitarimams, visa eilė respublikonų kongreso reikalavimų, kad nepasiduotų sovietų kėslams ir nesutiktų su jokiais nutarimais ar susitarimais kuriais galėtų būti pažeisti pagrindiniai sąjudžiai Sovietų pavergtuose kraštuose. Galiausiai, kaip praneša patys įtakingieji amerikiečių dienraščiai "New York Times" ir "N. Y. Her. Tribune", daugiau kaip 12 mil. organizuotų amerikiečių vardu lenkų, čekų, lietuvių, vengrų ir kt. tautinių grupių vadai pasiuntė valst. sekret. Achesonui reikalavimą, kad jis įneštų į J. Tautų darbotvarkę kaltinimą Sovietams dėl jų vykdomo genocido. Tame reikalavime konstatuojama, kad daugiau kaip milijonas baltų dingo iš trijų Pabaltijo valstybių, o per 2 milijonus dingo ir dabar tebedingsta iš satelitinių kraštų, tarp jų per 20.000 graikų vaikų, 10.000 kunigų ir vienuolių ir tt. Višniskio užsienio JAV-Jū, kad jos remia Sovietų dominuojamuose kraštuose pagrindinius laisvės sąjudžius, yra "žmogžudžio, žinančio savo kaltę, šauksmas". Todėl

Achesonas raginamas tęsti ypač keturių prezidentų (T. Roosevelt, W. H. Taft, W. Wilsono ir D. Roosevelt) vestą prieš žmonių žudymą kovą ir atskleisti tikruosius žmonių žudikus su visu nuogumu. Lietuvių vardu kartu su kitų tautų atstovais trečiasis iš eilės, kaip kad praneša "N.Y. H. Tr.", pasirašė ALTo vykd. komiteto sekretorius P. Grigaitis, Amerikos Latvijų Draugijos vardu — P. Lejins, Estų — past. C. Klemmeris.

Genocido konvenciją yra ratifikavę jau 31 kraštas, konstatuoja NYHT atstovas prie J. Tautų P. Kihss, bet iš 43 kraštų, ją pasirašiusių, ligi šiol neratifikavo net JAV, nei Sov. Sąjunga. Kitų amerikiečių laikraščių manymu, tiek kai kurie ofic. čekų pareigūnai, tiek kitų satelitinių kraštų ypač stengiasi išgauti informacijų, kiek ir kuriems pogr. sąjudžiams tenka paramos iš to 100 milijonų dolerių, skirtų tiems pavergtų kraštų laisvės sąjudžiams remti. Taigi, ALTo išpėjimas duoda vaisių: "tarptautinių nusikaltimų kodeksas" buvo išimtas iš darbų tvarkos o genocido konvencijos ratifikavimo reikalas dar daugiau aktualintas. Nutarta surengti genocido konferenciją, pavergtų tautų vadų nariams įteiktas spec. pareiškimas. Reuterio žiniomis JAV-se gyvenančių tremtinių vadai paskelbė pranešimą, kad Maskvos įsakymu Rytų Europoj bu-

giama į Lenkijos valstybę. Per 353 metų lietuvių tauta buvo slavų—lenkų ir rusų pavergta ir mažai vilčių buvo lietuvių tautą išgelbėti nuo mirties. Tikėtai gimus Jonui Basanavičiui Oškabalių kaime, Mariampolės apskrityje, 24 d. lapkr., 1851 m., Lietuva susilaukė naujo tėvynės gelbėtojo iš pražūties pavojaus. Basanavičius pašventė savo gyvenimą ir viską ką jis turėjo užgyvenęs savo tėvynei Lietuvai. Jis mirė Lietuvos sostinėje Vilniuje nepavydėtinai skurdo gyvenime vas. 16 d., 1927 m. Bet Basanavičius nesvyravo, stipriai tikėjo, kad Vilnius bus grąžintas Lietuvai — sako a.a. dr. D. Alseika, Basanavičiaus globėjas, gydytojas ir ligoje prižiūrėtojas. Minėdami vas. 16-tą ir dr. J. Basanavičiaus dvigubą sukaktį, pagerbkime šį mūsų tautos garbingiausiąjį vadą visi.

ALBERT KALMĖS SVARBI KNYGA

Iš spaudos išėjo nauja anglų kalba knyga, latvio, Albert Kalmės, parašyta "TOTAL TERROR". Ši knyga duoda pilniausias žinias, dokumentuotas faktus apie rusų ir vokiečių okupaciją Lietuvos, Latvijos ir Estijos, pavaizduoja faktų šviesoje viešpatavusį (ir dabar esamąjį) terorą Baltijos kraštuose komunistų ir rusiškųjų imperialistų bei vokiškųjų nacių nepasidalinančių su rusais Baltijos kraštais.

Si knyga 309 puslap. su iliustracijomis, Appleton - Century-Crofts, Inc., leidyklos išspausdinta ir ją galima gauti knygų sankrovose, arba, viršminėtoje firmoje, New York, N. Y. - Knygoje plačiai ir dokumentais, iliustracijomis vaizduojamas rusų komunistų terorą Baltijos kraštuose. Esu skaitęs anglų ir lietuvių kalbomis įvairius raštus apie Baltijos kraštuose esanti komunistų terorą, trėmimus ir kitką, bet šioje knygoje rasite platesnes žinias, dokumentus, patvirtinimą neįtikėtinųjų pranešimų ir pasakojimų pabėgėlių visas žinias, partizanų dramatiškas kovas.

Kiekvienas amerikietis lietuvis privalo įsigyti šią knygą, perskaityti pralaukti savo susiedams — amerikonom ir kitų tautų žmonėms perskaityti. Taipgi, patariu visoms lietuvių organizacijoms, taipgi, ALTo skyriams nupirkti po nors 3 knygas ir perduoti jų miesto knygynui; patariu ALTo centro pareigūnams nupirkti nors 1000 egzempliorių šios knygos ir pasiųsti Amerikos kolegijų ir universitetų bibliotekoms. Svarbu, kad šią knygą perskaitytų nors mažą dalis amerikonų ir studentų bei akademikų ir valstybininkų. Būtų gerai, kad kiekvienas žymesnis JAV Kongreso narys gautų šią knygą perskaityti, tuomet visi šie žmonės galės turėti supratimą kas yra rusai ir komunistai rusų imperializmo rėmėjai. Bet svarbiausia, kad mūsų žmonės būtų informuoti, kad visi lietuviškieji išgamos, Stalino garbintojai, perskaityti ir susipažinti su komunizmu nešama "civilizacija" ir terorą pasaulio žmonijai, su naikinimu Baltijos tautų žmonių masiškai ir nužmogėjimu rusų — komunistų, kurie tapo žmogžudžiai ir tautų naikintojai.

BALF Pirmininko Žygiai Chicagoje 1952 m. Sausio 17-23 dd.

(Tąsa nuo pirmo puslapio)

(1) — Permažas atlyginimas; (2) — atsisikrymas nuo savo tautos žmonių; (3) — kalbos nemokėjimas ir (4) — nepalanki aplinkuma ir tt.

Taip pat turėdama mintyje, kad Pietinės Italijos gyventojai daugumoje yra ūkininkai, mažazemiai ir bežemiai, mūsų komisija konferencijai rekomendavo sekančiais:

Prašyti U. S. Kongreso šioje sesijoje priimti papildomą įstatymą, pagal kurį vienu metu laikotarpyje būtų į JAV įleista 50,000 italų, 50,000 vokiečių ir 25,000 tremtinių (DP).

Kad Kongresas atkreiptų dėmesio į šio įstatymo reikalingumą, būtina reikia Valstybių (State) Komisijų pareiškimų, įrodančių darbininkų reikalingumą žemės ūkyje ir pramonės įmonėse.

Nacionalės organizacijos k. t. italų, vokiečių, lietuvių, lenkų, graikų ir kitų turėtų skubiai per spaudą ir laiškais senatoriams ir kongresmanų prašyti naujo imigracijos įstatymo. Mūsų komisija ta proga atkreipia Amerikos valdžios ir visuomenės dėmesį į naujo įstatymo reikalingumą ir didelę naudą ekonominiu atžvilgiu. Kartu tas palengvins nuo karų nukentėjusių Europos tautų našta ir sumažins gresiantį komunistinį pavojų, nes ten kur skurdas ir nedarbas siaučia, paprastai yra gera dirva komunizmui išsiklausti ir plėstis.

vo iš savo nuolatinių gyv. rėpėčių, kurių daugumas buvo sugrūsti į priverč. darbų stovyklas. Tie faktai pagrįsti liudijimu tūkstančių pabėgėlių, nuo 1939 m. palikusių sritis, kur siekia sovietinė ranka.

"NYT", komentuodamas JAV episkopato lojalumo pareiškimą kankiniams vyskupams už gel. uždangos ir bolševikų pavergtuose kraštuose persekiojamiems tikintiesiems, pažymi, kad tris dienas posėdžiavę kat. unte kardinolai, arkivyskupaipai ir vyskupai tiesiog su nuostaba seka tą kietą ir neilygią kovą, kurią, kaip pirmaisiais krikščionybės laikais, gauna vesti tų kraštų ganytojai. Jų už krikščionybę liejamas kraujas yra visos žmonijos laisvės laidas. Drauge stebimasi tuo šaltumu, kuriuo vad. krikščioniškosios ar antikom. vyriaubės reaguoją į tokį negirdėtą pagrindiniausių žmonių teisų mindžiojimą. Tarp jų JAV episkopato sužymėtų persekiojamų kraštų yra ir Lietuva, už kurią taip pat tikintieji raginami melstis ir kelti aikštėn jai daroma bolševikų skriauda. "The New World", Čikagos arkidiecezijos ofic. organas, pažymi, kad tokiuose kraštuose, kaip Lietuva, Lenkija, Jugoslavija ir kt., nėra katalikų spaudos. Todėl kitų kraštų, ypač JAV, tikintieji turi juo labiau atjausti persekiojamų kraštų gyventojus ir jų kančias. Kitame numeryje minimasis laikraštis įsidėjo vysk. V. Brizzio, kurį pasitiko BALFo pirm. prof. J. B. Končius, nuo-

Išvadoje, baigiantis konferencijai, visi dalyviai pareiškė reikalą ir savo pasiryžimą per spaudą, organizacijas, įtakingus asmenis ir aplamai, plačioje Amerikos visuomenėje skleisti mintį apie naujo imigracijos įstatymo reikalingumą. Dalyvavę šioje konferencijoje valdžios pareigūnai sutiko su ta mintimi ir pasižadėjo tą reikalą referuoti savo tarnybose ir centruose Washingtone. Tautinės ir religinės organizacijos nutarė tuojau pradėti akciją minėtu reikalu, ir šiuo klausimu pirmoji konferencija įvyks sausio 25 d. Hotel Vanderbilt, New Yorke.

(B) — Saus. 21 vakare WGES radijo stotyje, kurios lietuviškai programai vadovauja p. Sofija Barcus, 12 minučių kalbėjau per radiją į apylinkės lietuvius (ši stotis girdima apie 300—400 mylių radijuse), ragindamas naujakurius, anksčiau atvykusius ir čia

gimusius bendradarbiauti. Šia proga iškeliau visą eilę išsikiškių, vienu ir kitų padarytų, kurie nieko gero neatnešė, o tik blogo padaro. Nuoširdžiai prašiau visų savo darbu ir aukomis remti BALF vaju, kad toliau galėtume šelpti likusius tremtyje lietuvius.

(C) — Sausio 22 d. vakare buvo sukviestas Chicago BALF Apskrities susirinkimas Lietuvių Salėje, Halsted St., jame padariau išsamų pranešimą apie dabartinę padėtį, apie 8,000 lietuvių tremtinių likusių Europoje; apie naujas tarptautines ir kitas organizacijas ir jų globą, ir apie reikalingumą BALF'ui toliau teikti visokeriopą pagalbą tremtiniam.

Susirinkusieji labai entuziastingai pasižadėjo tęsti aukų rinkimą. Tam tikslui jie turi paruošę speciales BALF Aukotojų Knygutes, kurios bus išdalintos geradariams. Šia proga pasižadėjo suorganizuoti didelį skaičių aukų rinkėjų, kurie kas mėnesį paskirtuose jiems miestuose rinko aukas. Jie numato iš kiekvieno gauti kas mėnesį bent po vieną dolerį. Šį jų sistemą yra labai gera ir jeigu pavyktų ją gerai praversti Chicagoje, reikėtų įvesti ir kitose lietuvių kolonijose. Šitokia aukų rinkimo sistema dar ir tuo gera, kad BALF žinos kiek per metus gali turėti pajamų ir todėl galės iš anksto sudaryti savo veiklos ir šalpos planą ir metinį biudžetą.

Šia proga reikia pastebėti, kad susirinkusių iš įvairių apylinkių delegatų tarpe, pusė buvo anksčiau čia įsikūrusių lietuvių ir kita pusė naujakurių. Tai gražus paėydzis įrodantis, kad gelbėjimas vargstančių lietuvių lygiai apeina seniai čia gyvenantiems, naujai įsikūrusiems ir čia gimusiems lietuviams.

trauką, pažymėdamas, kad šis vyskupas tremtinis yra Čikagos kardinolo Stritch'o svečias. Prieš atvykdamas į JAV, jis aplankė lietuvius Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje. "Chicago Sunday Tribune" įsidėjo pradėtos statyti už tris mil. dolerių Marrijos vardo mokyklos modelį ir platų aprašymą, kokias pareigas gavo atlikti per jos kertinio akmens pašventinimą lietuvių šv. Kazimiero Seserų Akademia, prel. Urba, Dariaus Girėno lietuvių postas ir kt. Minimoji mokykla bus viena iš moderniausių visoj Čikagoje. Statyba bus baigta 1952 m. rugsėjo mėnesį.

Literatura ir Mokslas

Naujausio Iš Okupuotos Lietuvos

MAŽEIKIAI. Ir Mažeikių apskr., bolševikiškai vadina- mam rajone, miškų kirtimas vyksta paspartintu tem- pu. Jau iškirsta 2.000 kiet- meterių. Pasižymėję kirtė- jai: Taujenis, Bučas.

KLAIPĖDA. Klaipėdos garvežių depe uoliai bolševikams dirba komunistų partijos narys, Jurkevičius. Čia pasižymi ir keli ruskiai.

KRETINGA. Vilnionių au- dinių ceche dirba Rubavi- čius ir komjaunuolė Jarma- lavičiūtė.

VILNIUS. Liejimo cecho darbininkai: Jarmalavičius, Marcinkevičius ir Sadovskis dirba jau vasario normas. Sovietų Rusijoje, jei darbi- ninkas nuo bado dar ne- miršta, jis turi dirbti už ke- lis mėn. ar metus priekin.

GRUZDŽIAI. Čia pasižy- mėję traktorininkai: Pike- lis ir Gumbakis.

UKMERGĖ. Ukmergės ūkininkai ir žiemą neturi laiko pasilsėti. Jie čia, bolševikų verčiami, ruošiasi pavasario sėjai. Iš "darbš- čių" ūkininkų minimi: Mor- kūnas ir Buteikis.

VILNIUS. Apie Justą Pa- leckį buvo leidžiami visoki gandai, kad jis iš proto išsi- krausė, kad jis nušalintas iš valdžios ir t.t. Deja, jis ir dabar ištikimai rusams ber- nauja, kaip ir anksčiau. Šiuo metu jis ruošia Gogolio 100 m. mirites sukaktuvės Lie- tuvoje. Šis buvęs žymus u- rainiečių rašytojas ir puik- iai išjuokęs rusų tautos ydas, šiandien norimas pa- vesti beveik komunistų, o okupuotoje Lietuvoje beveik lietuviu. Gogoliui pagarbin- ti užkinkytas visas bolševi- kinis aparatas: Bučas, Kor- sakas, Banaitis Vaineikytė, Šimkus, Girdžius etc.

— Prieš pora dieną Vil- niuje vyko "Bohemos" spek- taklis lietuviškai. Dirigavo Algimantas Kalinauskas.

VILNIUS. Sausio 16 d. iš Vilniaus ypatingai buvo puolamas JAV uksienio rei- kalų ministeris Achesonas.

MAŽEIKIAI. Mažeikių gimnazija minėjo Gogolio 100 metų mirties sukaktu- ves. Mokytojai Lenkevičius ir Miliauskiene laikė apie Gogolį pataikaujaučiam ru- sams paskaitas.

JEZNAS. Ten esanti iš- plitusi meno saviveikla.

Butrimonių valšč. pasižymė- jęs "meno" veikėjas mok. Stalionis.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Šveicarijoje gyvenęs prel. K. Šaulys, vasario 16d. akto signataras, š.m. sausio 16 d. minėjo 80 m. amžiaus sukaktuves.

— Taip pat Šveicarijoje gyvenęs dail. J. Mackevičius šiemet sukanka 80 m. amž.

— Australijoje, Brisbanė- je, Kalėdų 2 d. sunkvežimio ir motociklo katastrofoje žuvo du lietuviai: Alfonsas Vitkus ir Pranas Mardosas. Abu buvo peršokę per 30 m.

— Poetas Petras Babickas, Brazilijoje, sunkiai susižeidė.

— Poetas Juozas Kekštas, Argentinoje, parašė naują poezijos knygą, "Ramybė man".

— Žinomas Lietuvos artis- tas Stasys Pilka važinėja po lietuvių kolonijas JAV ir deklamuoja lietuvių rašyto- jų kūrinius. Jo programa pavadinta "Lietuva Giedroje ir Audroje".

Ligoniai ir Seneliai Vo- kietijoje Prašo Knygų

Pernai Bostone buvo atspaus- dinta nauja knyga apie Fatimą **MARIJA KALBA** **LIUJ**, kurią parašė prof. G. Fonseca, lietuvių kalbon išvertė ir išleido kun. Myk. Vembrė. Knyga didelio formato, 264 pusl., su 18 fotografijų, kaina 2 doleriai. 10 egzempliorių leidė- jai padovanojo Vokietijoje liku- siems ligoniams bei seneliams. Dėkodamas už šiais dovanas, Bendruomenės pirmininkas Pr. Zundė atsiuntė BALFo Centriui laišką prašydamas prisiūsti tos knygos dar bent 100 egz., nes daug tremtinių nori ją turėti ir skaityti.

Jei kas iš geraširdžių lietuvių norėtų sudaryti džiaugsmą mū- sų ligoniams Vokietijoje, prisi- ūnčiant minėtą knygą, užsa- kymus prašome siųsti knygos leidėjui šiuo adresu: Fatimos Knyga, 122 Canton St., Stough- ton, Mass. Knyga bus pasiūsta BALFo Centriui arba tiesiog nu- rodytam adresui.

Iš Duminės Lušnelės

Jumoristinių eilių knyga — vi- siems lygiai įdomi. Skaitykit ją dėl žingeidumo ir atsigavini- mo. Joje rasite žmogaus didelę ambiciją nepasilikti dūmuose, bet kilti į šviesą ir siekti to ko lengvai negalima. Skaitant prisiminsite Lietuvą ir nusistebėsi- te iš šių eilių rašytojo, K. B. Kraučiuo, naudingu pamokini- mų. Knygos kaina \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖ

Atlieka Įvairius Spaudos Darbus

- Bilietus
- Kvietimus
- Plakatus
- Programus
- Konstitucijas
- Dokumentus
- Laiškus ir Vokus
- Knygas ir Žurnalus
- Laikraščius
- Kalendorius

LAIKAS BIZNIERIAM UZSISAKYTI KALENDORIUS SEKANTIEMS METAMS

Siunčiam Pavyzdžius Per Paštą—Primam Užsakymus Per Paštą
14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

UNESCO KONFERENCIJA

Sausio 31 d. baigėsi visą sa- vaię posėdžiavusi JAV Tauti- nės UNESCO Komisijos sušauk- toji New Yorke konferencija, į kurią buvo suplaukę per 2200 atstovų iš viso krašto ir gausus būrys svečių iš užsienio. Kon- ferencijos tikslu buvo suartinti Amerikos vadovaujančius kultū- rininkus, o taip pat pasvarstyti kelius ir būdus, kaip pagilinti ir praplėsti pasaulinio bendradar- biavimo reikalų supratimą ir jų tvarkymą J. Tautų ir jų speci- finių organizacijų dvasioje ir parama.

UNESCO, (Jungtinių Tautų Švietimo, Mokslo ir Kultūros Organizacija), pradėjo savo darbą Jungtines Tautas suorgani- zavus. Anksčiau, prieš paskuti- nįjį karą, Tautų Sąjunga buvo įsteigusi Tarptautinį Intelektua- linio Bendradarbiavimo Institu- tą Paryžiuje. Šalia kitų kraštų, Institute aktyviai dalyvavo Lie- tuva. Jai atstovavo jame buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto rektorius a. a. Prof. M. Roemer- is ir Dr. A. Trimakas. Instituto darbą parėmė UNESCO ir ji sėkmingai tęsia toliau.

Šiame krašte su UNESCO pa- laiko glaudžius ryšius ir gyvai bendradarbiauja Amerikos uni- versitetai ir koledžai, kitos aukš- tojo mokslo institucijos ir kul- tūrinės organizacijos, siekian- čios pagyvinti tarptautinį susi- pratimą ir bendradarbiavimą švietimo, mokslo, meno ir kito- se kultūrinio darbo srityse. Iš lietuvių organizacijų su UNES- CO bendradarbiauja BALF, ku- ris buvo pakviestas konferen- cijoje dalyvauti ir pasiuntė savo atstovais Kan. Prof. Dr. J. B. Konceitą ir J. B. Konceitą.

Iš jų jais konferencijoje daly- vavo svečių teisėmis vice-kon- sulas V. Stašinskas, atstovavęs Lietuvos ministerį p. Zadeikį, ir BALF reikalų vedėjas P. Min- kūnas, ir kaip spaudos atstovai P. Lietuvių Grupės nariai p. p. J. Audėnas ir M. Tolišius. Visi jie turėjo puikius progos aktyviai dalyvauti konferen- cijos darbuose ir diskusijose, iš- keldami ne vieną sritį, kur Ame- rikos kultūrinis įnašas galėtų atnešti žmonijai daugiau švie- sos ir pažangos.

Daug dėmesio konferencijoje buvo kreipiama į jaunimo, ypa- tingai studentijos, skatinimą plačiau studijuoti tarptautines problemas, keistis kurybos ver- tybėmis ir kelti nuotaikas, pala- nskias tarptautiniam bendra- darbiavimui.

MARGUTIS STEIGIA MUZIKOS PREMIJĄ

MARGUTIS, norėdamas įsijungti savo įnašu į PA- SAULIO LIETUVIŲ BEN- DRUOMENĘ jos tautinei dvasiai ir gyvybei palaikyti, paskatinant lietuviškos muzikos kūrybą, steigia 500 dolerių MUZIKOS PREMI- JĄ ir ją skiria šiomis kon- kurso sąlygomis:

- 1) Už dvi juri komisijos pripažintas geriausias dai- nas skiriama \$500.00: I-ji premija \$300.00 ir II-ji \$200.
- 2) Dainos turi būti origi- naliai, lietuviškos minties, niekur nespausdintos ir ne- dainuotos, parašytos solo balsui.
- 3) Jury komisijai dainos prisiunčiamos iki 1952 metų lapkričio mėn. 30 d. Auto- rius siunčiamą dainą pasi- rašo slapyvardžiu. Atskira- me pake pažymi savo tikrą pavardę. Vienas asmuo gali konkursui pateikti ir dau-

Kadangi religija gali daug pa- dėti žmonijai suartėti, be tauty- bių ir rasių skirtumo, bažnyčių teigiamas vaidmuo buvo ypatin- gai pabrėžtas ir iškeltas reli- gijos taikingas įnašas žmonijos sugyvenimui sustiprinti.

Darbo žmogaus buitį panaši visur, todėl jo dalyvavimas UNESCO veikloje aukštai įverti- ntas ir paremtas reikalas tu- rėti daugiau darbo žmonių ats- tovų tarptautinėse organizacio- se.

Analoginė yra ūkininkų būklė. Jiems suartinti, pasiūlyta plačiau organizuoti ūkininkų ekskursijas į svetimus kraštus, keistis žemės ūkio specialistais, literatūra, parodomis ir patiri- mais.

Vargstantiems ir išvietintiems milijonams žmonių palengvinti jų kasdieninį gyvenimą ir ge- riau suorganizuoti jų globą, pa- sisakyta už paramą juos įkur- dinti padoresnėse sąlygose ir leisti jiems greičiau vėl tapti pilnaverčiais žmonėmis.

Šalia šių klausimų, įvairių komi- sijų, kurių buvo per 20, pla- čiai išdiskutuota spaudos, radi- jo, televizijos, teatro, kino, mokslo, meno, muzikos ir kiti klausimai.

Iš jų išskirtinas "Žmonijos Kultūros ir Mokslo Istorijos" iš- leidimo reikalas. UNESCO yra nutarusi jį išleisti iš 6 tomų. Tam tikslui angažuojama 1000 bendradarbių. Redakcinės Kom- isijos pirmininku yra pakvies- tas žymus Amerikos istorikas, Yale Universiteto profesorius p. Ralf Turner. Jo padėjėjais anglas, prancūzas, vokietis, in- das ir vienas Pietų Amerikietis.

Redakcinės komiteto nariai, turės redaktorių patarėjus, o visi kiti kraštai autorius-ko- respondentus. Veikalo išleidi- mas atseis \$600.000. Dr. A. Tri- makas turėjo progos su prof. Turner plačiau pakalbėti šiuo reikalu ir gavo sutikimą pasiū- lyti lietuvius mokslininkus bend- radarbiais lietuviškajam sky- riui parašyti.

Konferencijos metu buvo su- organizuota visa eilė parodų pramogų, kino, televizijos ir ra- dijo vaidinimų ir priėmimas pas N. Rockefellerį, to milionieriaus ištaigingose patalpose. Konfe- rencija baigta iškilmingais pie- tūmis Waldorf-Astoria didžio- je balių salėje. Britų Ambasa- dorius Vašingtone pasakė užda- romąją kalbą, iškeldamas tarp- tautinio bendradarbiavimo rei-

giau dainų. Dainos turi būti perrašytos svetima ranka.

- 4) Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuviai muzi- kai.
- 5) Premijuotos dainos lie- ka Margučio nuosavybėje. Nepremijuotos dainos gra- žinamos autoriams jų nuro- dytu adresu.
- 6) Jury komisiją sudaro: pirmininkas Antanas Olis, nariai: Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė, Stasys Bara- nauskas, Juzefina Daužvardi- enė, Aleksandras Kučiū- nas ir Antanas Pocius.
- 7) Dainos siunčiamos šiuo adresu: **MARGUTIS — "Dainos Konkursui"**
6755 S. Western Avenue
Chicago 36, Ill.
- 8) Jury komisija daro sprendimą absoliutine balsų dauguma.

KALBOS TYRIMUI INSTITUTAS

(Institute of Research in Languages)

Betėminės Amerikoje atei- vių laimėjimus ir nuostolius per 60 metų, turiu pareikšti savo norą patarti gerai velijantiems ir norintiems steigti žmonėms mokslo vie- tą, kas atsitiko su visokio- mis atėvių organizacijomis suteptomis savo tautiniais vardais ar izmais. Beveik jos visos nesulaukė mūsų jaunoje visuomenėje dide- lio pritarimo, o tankiausiai nei jokio, kitos su laiku iš- dilo. Amerikoje nepritaria- ma tvirti Lenkiją, Rusiją, Irlandiją, Vokietiją, Angliją ar kokią kitą tautą ar ko- kius nors institutus su sve- timšalių tautų vardais. No- rima, kad čia būtų tik Ame- rika.

Dažnai atėvių, karštų savo tautos patriotų, vaikai čia užaugę, lieka grynai amerikiečiai, paprastai ne- mokanti savo tėvų kalbos. Taip esant, mes turime rū- pintis, kad jie būtų gabūs, gerai mokėtų savo šalies kal- bą, žinotų viską apie Ame- riką ir būtų gavę nuo savo tėvų norą pagerbti ir gelbėti jų tautą prie kiekvienos progos. Jei tėvai ir jų tauti- tiečiai elgsis gerai, jų vaikai duos daug daugiau naudos tėvų tautai, ne kaip kuomet jie būtų neprisitaikę prie kėję anglų kalbos, kalbėje tik savo tėvų kalbą ir iš tos priežasties būtų likę be pro- gų gauti sau gerą uždarbį. Matosi kasdien gerai užau- ginti vaikai, baigę aukštus mokslus, savo tėvų kalbos

gerai nemokanti, neimanti į jų draugijas, galinti savo aukštesnėse vietose daug kuomi gelbėti tėvų tautai — jie tikrai gelbsti prie kiek- vienos progos. Kuomgi galė- tų gelbėti mokantis tik savo tėvų kalbą? Turint mokslo institutą, į kurį atėvių mo- kinti amerikona, atėvių ten ir mūsų vaikai, vieni ir kiti. Tik tokio instituto vardas, turintis savyje svetimtauti- nę prasmę, nepriviliotų nei vienų, nei kitų. Su geru Amerikai tinkančiu vardu būtų visai atbulai: lankyti- si visi, rastūsi progos gauti pašalpą iš Amerikoje esan- čių visokių fondų mokslo platinimui, ir būtų drąsa eiti pas turtuolius ieškant fi- nansų, vietos bibliotekos ir instituto buveinei. O kas ge- riausia miestas nuo jo ne- reikalauotų takų.

Tokio Instituto tikslu tu- rėtų būti tyrinėti baltųjų žmonių kalbos ir praeitis. Iš kitokio atžvilgio, tais klau- symais randa svetimtaučiai tyrinėtojai gana žingeidžios medžiagos, kurios užtektų institutui paskaitoms ir to- lesniam tyrinėjimui keliems metams. Tokiai veiklai būti- nai reikalinga gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas. Rodos geriausias vardas būtų — Kalbos Tyrimui Institutas (Institute for Research in Languages). Reik pirmiau- teta. Norinčius prisidėti prie reikalo meldžiu adre- suoti: Vincent F. Jankauskas, 1226 Bloomfield St., Hoboken, New Jersey, Tel. Hoboken 3-2738.

V. F. Jankauskas

kalingumą ir galimumus taikai palaikyti ir pasaulio kultūros pažangai paspartinti.

Iš Amerikos žymiųjų mokslininkų konferencijos metu pasakytų kalbų ir State Departmen- to aukštųjų pareigūnų aktyvaus dalyvavimo konferencijoje aiškiai susidarė įspūdis, kad Ame- rika imasi vadovaujančio vaid- mens pasaulyje ne tikai ūkio, politikos ir karinėse srityse, bet ir kultūrinės kūrybos laukuose, kas kelia gražių vilčių vakarų pasauliui sustiprinti, konsoli- duoti ir pasukti jį į šviesesnę ateitį.

VOKIETIJOJE

Lietuvių Tremtinių Sielavadas šven- tės išleido neperiodinį lei- dinį "Aušros Vartai", ku- riame plačiai informuoja apie Vokietijos lietuvių reli- ginius reikalus. Išleistas trigubas "Keleivio" nume- ris, kuriame Vydūnas rašo apie žmogaus pareigą savo tautai, aptariama, ką reiškia Churchillio laimėjimas Maž. Lietuvai, padudami Prūsų lietuvių pergyveni- mai tarp Tilžės, Kauno ir Stalingrado, vizitas parti- zanams ir kt. Šiuo metu Vo- kietijoje didžiausia iš vienių lietuvių gyvenama stovykla yra Wehnene, kur dar tebė- ra likę apie 400 mūsų tau- tiečių. Stovykla, kur daug yra klaipeidžių, panaši į žvejų kaimą prie Neringos.

Vokietijoje likę lietuviai ir šiemet gražiai paminėjo šventes, kur galėdami, su- rengdami bendras kūčias, vaidinimus, deklamacijas, prisimindami Tėvynę liku- sius ir ištremtuosius. Sėk- mingai Mannheime teatre dirba prof. J. Ereto duktė Aldona Eretaitė, anksčiau porą metų dirbusi šveicarų Zuricho teatro vaidyboje. Munchene lietuviams emig. reikalais daug padeda maž- lietuvė N. Grėblytė, kuri už sėkmingą vadovavimą įstai- gai buvo pristayta prezident. Trumanui, greitai gavo JAV pilietybę ir buvo pasiūsta toliau darbo dirbti į Europą.

AUSTRIJOJE. — išvykus mokytojams ir žymiai su- mažėjus vaikų skaičiui, var- go mokykla buvo likviduo- ta. Knygyno reikalais toliau vietoj išvykusio į Norvegiją J. Budriaus rūpinasi kun. Kuzminskas. Jei seniau tik Vienoje buvo per 3.000 lie- tuvių, o visoj Austrijoje apie 10.000, tai dabar beliko vos apie 250, daugiausia repa- trijų šeimoms. Senelių yra 47, ligonių 35 ir vaikų 75. Apylinkės veikia Linze, Slazburge, Braunau, Kern- tene - Steiry ir Tiroly-Vo- ralberge.

PASAULINĖS ŽINIOS

— ELTA. praneša, kad Eleanor Rooseveltienė, New Yorko aerodrome žurnalistų paklausta, ar JAV delegacija mano per UNO daryti kokius nors žygius dėl sovietų vykdomo pavergtose Europos kraštuose genocido atsakė, kad bet koks žygis būtų be vertės, nes nėra įrodymų, kad sovietai yra tikrai papildę jiems inkriminuojamus nusikaltimus. Ryšium su šiuo p. E. Rooseveltienės pareiškimu, Lietuv. ABN Centrinė Delegatūra ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdis nutarė viešai pareikšti protestą dėl tokio neteisingo ir su žmogiškumu prasilenkiančio pareiškimo ir padaryti atitinkamus žygius tarptautinėje plotmėje. Taip pat kviečia visus lietuvių antibolševikius kovotojus ir organizacijas griežtai reaguoti.

— SCHUMANO planą Vakarų Vokietijos parlamentas priėmė 232 balsais prieš 143 bal. ir trims susilaikius. Šio plano priėmimas yra laikomas dideliu kanclerio dr. K. Adenauerio laimėjimu. Viso pasaulio spauda, išskiriant komunistinę, su dideliu palankumu atsiliepia apie Vokietijos ir Prancūzijos santykių pagerėjimą.

— SIOMIS dienomis Paryžiuje mirė didelis Lietuvos draugas žymus prancūzų generolas De Lattre de Tassigny. Jis po mirties už didelius nuopelnus Prancūzijai buvo pakeltas į maršalo laipsnį. Paskutiniu metu jis vadovavo Indo-Kinijoje kovoms prieš bolševikus. Prieš kelis metus jo sūnus žuvo nuo bolševikų kulkos. ABN giliai liūdi šio garbingo antibolševikinio prancūzo kovotojo.

— PERSIJOS valdžia nutarė uždaryti 9 anglų konsulatus ir vicekonsulatus. Pagrindas: anglai kišasi į Persijos vidaus reikalus.

— SUEZO kanale šiomis dienomis vyksta kovos tarp anglų kariuomenės ir Egipto teroristų. Keli anglai ir egiptiečiai užmušti.

— BOLŠEVIKINĖJ Čekijoje dėl špionažo mirties bausme nužudė 5 čekai.

— TURKIJA gauna 58,5 ml. dolerių paramos iš JAV sustiprinti karinėms jėgoms.

— JAV gyvenantieji pavergtų tautų kovotojai dėl savo valstybių Nepriklausomybės įteikė prez. Trumanui ir min. pirm. W. S. Churchillui memorandumus, kur prašoma pavergtų tautų nepalikti vergijoje.

— BOLŠEVIKINĖ Kinija apkalbino Jungtinių Tautų kariuomenę Mandžurijos sienos pažeidimu.

— LENKŲ bolševikinė vyriausybė protestuoja prieš JAV "fasistų ir gangsterių" rėmimą. Lenkų bolševikai tuo vardu vadina visus lenkų nepriklausomybininkus.

— BULGARŲJOG mirties bausmė nubaudė du jugoslavus, neva už šnipinėjimą Tito naudai.

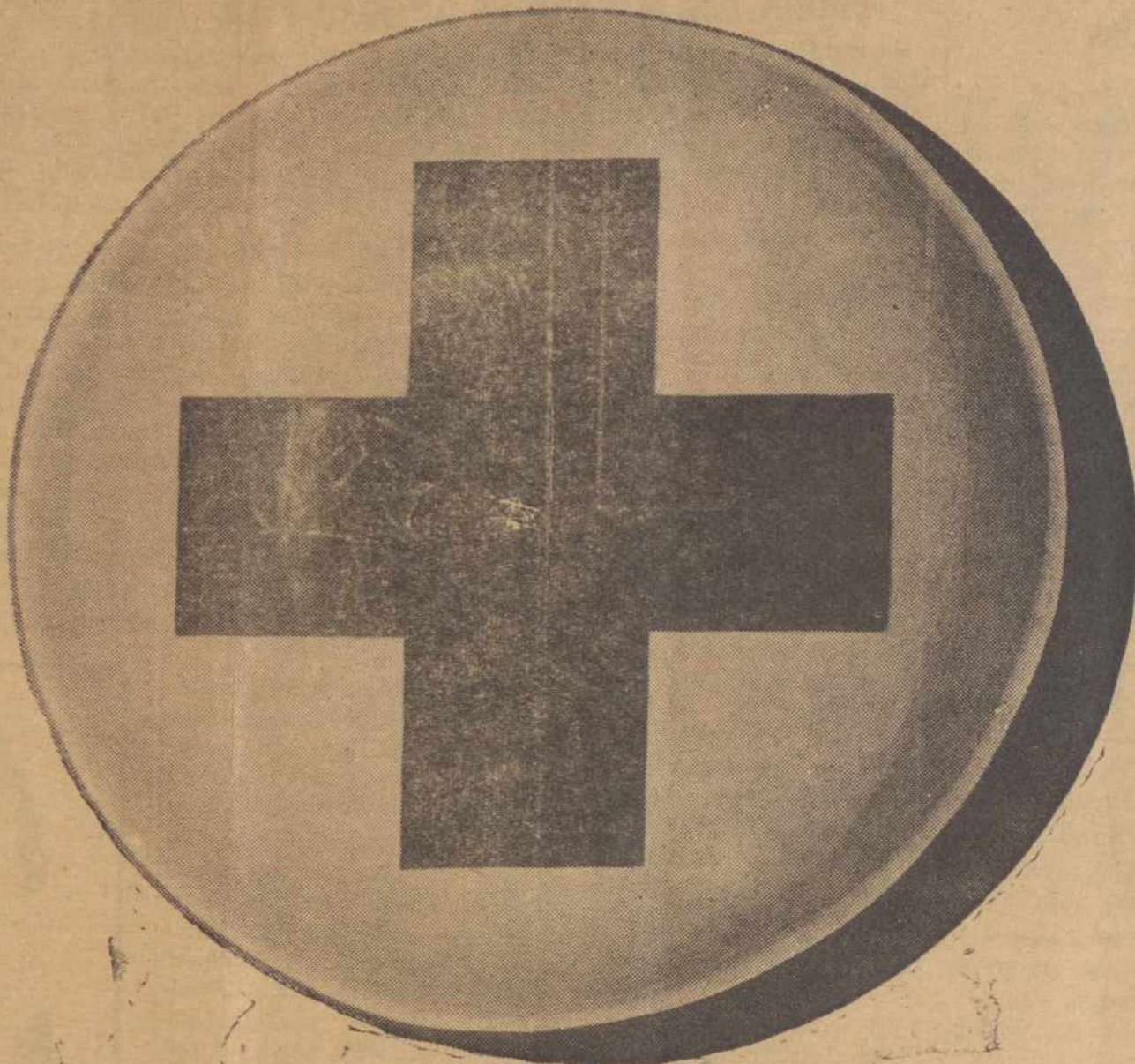
Malikas Sako "Karas Prasidėjo"

Sovietų atstovas Jungtinių Tautų seime Paryžiuje, aptariant Korėjos karo paliaubų klausimą, gąsdino Vakarų valstybes tuomi, kad Amerika ir Anglija ne tik ruošiančios naują pasaulinį karą, bet kad tas karas "faktiškai jau yra prasidėjęs". Malikas reikalavo, kad Jungtinių Tautų seimas tuoj imtų svarstyti Korėjos karą. Bet Jungtinių Tautų seimas 51 balsų prieš kelis sovietų bloko balsus nutarė, kad Korėjos klausimas bus tada svarstomas Jungtinėse Tautose, kada Korėjoje bus padarytos karo paliaubos, dėl kurių derybos eina jau virš pusės metų.

SKAITYKIT

IR PLATINKIT

"AMERIKOS LIETUVI"

Symbol of Mercy

The Red Cross is the symbol of mercy. Who made it that? You did! You made it the symbol of mercy by enabling the Red Cross to provide quick and sure relief for the victims of storms and floods and earthquakes and epidemics and accidents and war. Yes, we know, will keep it America's symbol of mercy by giving again this year, when your Red Cross worker calls.

→ answer the call—give now!

NORTON COMPANY

Nepriklausomoji Lietuva

Rašo A. USPENSKIS (Jau miręs)

XXIV

Gudų Bataliono Fronte Pakeitimas. 5-kių Kulkosvaidžių Perdavimas 7-tam Pulkui. Aš Pas Prof. Šimkų Su Skundu Dėl Įsakymo Nuginkluoti Gudų Batalioną. Prof. Šimkus Palieka Krašto Apsaugos Ministro Vietą.

Kaip sparnais skridau aš į batalioną, su įsakymu 7-tam pulkui — gražinti atgal paimtus išbataliono kulkosvaidžius. Kai kulkosvaidžiai buvo sugražinti, aš, su kulkosvaidininkų kuopa nusifotografavau pas bataliono fotografą, pilnam kuopos sąstate, jų pačių įprašytas.

Gražinimas batalionui kulkosvaidžių turėjo labai didelės reikšmės, ypač gudų kareivių akyse. Tai buvo paneigimas kaltinimo išdavime. Bet vis tik tai liko sieloje kažkokių nemalonių nuosėdų, nuo pajusto nepasitikėjimo ir tai gadino draugiškus lietuvių gudų santykius.

Melagingo skundo autorius, ne tik nenukentėjo, bet kai kurių šovinistų akyse iškilo patrioto aureolė! Tiesa, ir caristinėje rusijoje juodašimčiai "Rusų Tautos Sąjungos" nariai, ir kitoki Rusijos "gelbėtojai" engusieji kitų tautybių žmonės, irgi buvo laikomi "patriotais!"

XXV.

Generolo Ramanausko Inspektavimas. Inspektavimas Divizijos Vado. Batalionas Stiprus Kautynių Vienetas. Paradai, Vyties Kryžiumi Apdovanojimo Proga Karininkų Ir Kareivių Gudų Batalione. Mane Perkelia Vyr. štaban. Gudų Skyrius Vytauto Didžiojo Muziejuje.

Pervedus batalioną į rezervą (Lietu-

vos fronto apsaugai), gudų atskiras batalionas perėjo II divizijos, vadovaujamos generolo Velykio, sąstatan. Šios divizijos štabas stovėjo Kadainiuose, gražiam parke, buv. grafo Totlebeno rūmuose, Grinkiškyje visas batalionas nesutilpo. Ten buvo: bataliono štabas, 2-ji kuopa, kulkosvaidininkų kuopa, bataliono ligoninė (dr. Vaičiūnas) ir ryšių komanda. I-ji kuopa, apmokomoji kuopa ir 3-ji kuopa patilpo artimiausiuose kaimuose. Ūkio dalis, atvykusi iš Alytaus, pasitarpino Gaižunu dvare, netoli to paties vardo stoties. Perėjęs į rezervą batalionas galėjo vėl pradėti normalius užsiėmimus, pagal mano išdirbtą dar iš seniau, planą.

Kai buvo baigta visa eilė šaudymo pratimų, pradėjau kuopų manevrinių kautynių veiksmų apmokymą. Pradžioje puolimo, o vėliau ir abipusio veikimo t.y. puolimo ir gynimosi nuo priešų. Uždavinius šiems kautynių veiksmams kiekvieną kartą nurodydavau įsakymu batalionui. (Karo Archyve Kaune turi visi šie mano įsakymai su uždaviniais).

Visi karininkai buvo aprūpinti smulkiais Grinkiškio ir jo apylinkių žemėlapiais, o taipogi lauko knygytėmis.

Tokiems manevrams pasibaigus, aš pats išnagrindėdavau puolimų ir gynimosi veiksmus ir nurodydavu karininkams jų padary-

tas klaidas.

Jau į rudenį pradėjau duoti uždavinius ir kontra-ataakai ir netikėtiems puolimas. Abipusių veiksmų manevrams kiekvienas kuopos vadas gaudavo pakietą su uždaviniu abiem pusėms buvo tiksliai nurodoma puolamųjų veiksmų pradžia.

Visus kautynių įsakymus kuopų vadai privalėjo užrašinėti į lauko knygutes, tiksliai nurodydami įsakymo davimo, ar parėdymo ar pranešimo laiką.

Tokių manevrus bataliono kuopos kar-tais atlikdavo ir žymiuose nuotoliuose. Vadovaujamam sąstato įsakymams sekti, paskyriau vyresnius karininkus, po viena tarpininką kiekvienai kuopai, p. Pulk. leit. Fedaravičių, Gaidukevičių ir kap. Šachova.

Kautynių apmokymams vadovavau savo patyrimu, įgytu tiek taikos, tiek Didžiojo Pasaulinio Karo metu (žiūr. mano knygą "Kare", Lietuva ir Rytprūsiai).

Taip mano apmokytas batalionas išlaikė du egzaminus: 1) šaudymo inspektavimą, generolo Ramanausko (pėstininkų inspektorių), iš kurio batalionas UŽ SAUDYMA GAVO PAŽYMI GERAI ir 2) generolo Velykio inspektavimą (II divizijos vado). Kaip šiandien prisimenu, divizijos vadas, rikiuotės pratimų inspektavimo pabaigai iškvietė 3-čios kuopos vadą leit. Majorovą ir davė uždavinį: "Priešas vienos kuopos pajėgumu, užima pozicijas prie N kaimo, vieno kilometro atstūmė nuo Grinkiškio miestelio, štai už šio miško. Įsakau jį iš ten išvyti." Leit. Majorovas tuo kreipėsi į kuopą: 1) "Klausti mano įsakymo! Kuopa šautuvus užtaisyk! 2) Žvalgai priekini!" Paaškinu uždavinį. Patikrino ar suprato. Nurodė

žvalgų vadui kryptį iki pažymėto kaimo.

3) "Žvalgai žygiuok! 4) Paskui žvalgus patrauk reta "gyva" ryšių pynelę."

5) Kai buvo gautas pirmas žvalgų pranešimas apie priešą, ltn. Majorovas su kuopa patraukė priekin. Pradžioje žygio tvarka, su žvalgytojais priekyje ir sparnuose.

6) Išeidamas iš miško persitvarkė į grandinę, paleido grandinę I-ją grandį; 2-jai grandžiai davė įsakymą mišku ir grioviu užėti priešui į priekį, kai kuopa bus perėjusi į puolimą, 3-čia grandis liko atsargo ir t.t. Žodžiu, jis atliko visa tai, ką aš buvau dėtęs jiems polimo ir gynimosi kovų paskaitose. Nedavęs baigt uždavinio, divizijos vadas išreiškė savo pasitenkinimą visais kuopos veiksmiais ir pavadino batalioną stipriu kovos vienetu.

Pasibaigus paradui visos kuopos dainuodamos grįžo į savo nuolatinės gyvenvietės, patenkintos savo viršininko pagyrimu, o aš p. generolą Velykį pakviečiau bendrai su karininkais papietauti.

Bendrų pietų metu mudu prisiminėm su generolu Velykiu laikus, kai abu tarnavome rusų armijoje. Abu dalyvavome kovose, (nes abu buvome I rusų armijoje Rytprūsiose. Prisiminėm vokiečių nugalėtoją prie Gumbinies gen. Renenkampfą, Prisiminėm lietuvių kareivius ir karininkus dalyvavusius Rytprūsių ir Lietuvos teritorijoje vykusiame kautynėse. O ypač malonia minėjome dabartinį Lietuvos kariuomenės vadą, o tuolaikinį I-os rusų divizijos (Petro Didžiojo) vadą generolą Silvestrą Žukauską.

(Bus daugiau)

Iš Veteranų Ir "Drum Corps" Veiklos

Š. m. vasario mėn. 5 d., Lietuvių Karo Veteranai turėjo savo susirinkimą, kuris įvyko jų patalpose, 156 Green St., tikslu aptarti ateinantį lietuvių "Drum Corps Musical Revue." Ir buvo nutarta, "Musical Revue" padaryti Mechanic's salėje, gegužės (May) mėnesio pradžioje. Smulki data bus pranešta vėliau.

Albertas A. Yodžonis pareiškė, kad šitas "Musical Revue" bus daug didesnis ir įdomesnis už anksčiau įvykusius. Jis taip pat programai ir vadovaus, padedant Jurguiui A. Mozuraitiui. Po programos išpildymo įvyks šokiai.

Sekmingesniai "Revue" perstatymui yra numatyta sudaryti didelis komitetas. Dalis komiteto narių jau išrinktas. Minėtam susirinkimui dalyvavo sekančieji nariai: Albertas A. Yodžonis, Joseph J. Juges, William G. Krounalis, Anthony F. Dailida, Daniel M. Lettic, Joseph W. Simons, George A. Mozuraitis, Benny G. Ambrose, Vincent J. Mattus, Daniel A. Volungis, Paul S. Walent, Anthony V. Savage ir John Lendraitis.

Worcesterio Moterų Klubo Veikimas

Aštuoniolika energingų naujų narių prisirašė į mūsų klubą peritame mėnesiniame susirinkime. Susirinkimas skaitė padėkos laišką už \$25. auką nuo Vyskupo J. J. Wright, jo pagerbimo proga, Sheraton viešbuty. Labdarininkai draugijai paaukoto \$18.37. Mūsų klubas ištiesia ranką, jeigu randasi koks svarbus reikalas. Klubo pirmininkė išvyko į Florida, kur pasilsės porą mėnesių. Jos vietą užims p. M. Meškienė, vice-pirm.

Sekantis mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, vasario 12, 7:30 valandą vakare. Po susirinkimo bus šv. Valentino šventės minėjimui arbatėlė. Visos narės malonėkite dalyvauti.

J. N. Nevis

Birutės Pašelpinės Dr-jos Vakarienė

Birutės Pašelpinės Draugijos metinė vakarienė šeštadienį, vasario 16 d., 7 val. vak. L. N. C. svetainėje, 12 Vernon gatvės. Ši vakarienė bus iš kalakutų pagaminta ir kitokių užkandžių ir gėrimų. Kas atsilankys nesigailės. Bus geras kalbėtojas iš tremties atvykęs gerbiamas Bartašius, o po tam bus muzika ir šokiai iki vėlai nakties. Birutės Dr-ja prašo visų narių ir svečių skaitlingai dalyvauti.

Ant. V. Dailyda, pirm.

— JULIUS C. SAULĖNAS. kurs pereitą birželio 23 nušovė ir užmušė savo žmonos brolių, Petrą Putį, buvo gydytojo pripažintas kaip nenormališkas, ne tik pereitą vasarą, taipgi ir dabar. Gydytojas, Dr. Dante V. Capra, liudijo teisme, kad jisai per 10 valandų klausinėjo Saulėną kuris nežinojo ką jis darė, kada nušovė Putį. Gydytojas sakė, kad Saulėnas tapo nepasitvirtinamas ir nervuotas, nepasitvirtinamas ir nervuotas žmogus po operacijos 1949 metais. Saulėno žmona Eleonora ieškojo perskyros ir tas dar daugiau sumaišė Saulėno protą. Jau keturias dienas teismas tesėsi ir buvo išklausinėta apie penki liudininkai, kurie pažinojo ar draugavo su Saulėnu.

TEBUNA IŠKLAUSOMA IR ANTROJI PUSĖ

Šių metų sausio mėn. "Amerikos Lietuvis" ir "Keleivis" numeriuose buvo išspausdinti Lietuvių Remti Draugijos pirminko M. Žemaitaičio pasirašyti straipsniai, — "Viešas pareiškimas", kuriuose bandoma įrodinti, kad LRD nevedanti jokios srovinės politikos, bet vykdanči grynai šalpos darbą.

Man du metu buvus šios draugijos Valdybos sekretoriumi, dalyvavus dviejuose metiniuose draugijos suvažiavimuose Bostone, gerai pažinus organizacijos veiklą bei vadovaujančius asmenis, norėjęsi mieliems skaitytojams patiekti keletą faktų iš draugijos veiklos, kad tuo patys galėtumėt susidaryti reikiamą įspūdį apie tikrąjį jos veiklos pobūdį.

Juk mes Amerikoje turime keletą didžiulių šalpos organizacijų, kaip N.C.W.C., BALFas, ir kitos, kurios yra atlikę milžinišką tremtinių šalpos ir įkurdinimo darbą, jį vykdo ir toliau, tačiau dėl savo nuveiktų darbų garsiai netrimituoja.

Aš visai neturiu tikslo čia žeminti LRD vardą ar trukdyti jos darbą, juo labiau, kad du metu intensyviai joje dirbau ir stengiausi jos veiklą riboti vien šalpa į vargą patekusių lietuvių, vengiant bent kurios srovės pilmavimo. Talkininkaujant daugumai šio nusistatymė draugijos narių kad ir su trukdymais tai buvo atsiekta. Tačiau didesnei daugumai jos narių, radikalų sandariečių ir liaudininkų ši grynai nepartinė linija nebuvo prie širdies ir dėl to ne kartą buvau kolojamas "Keleivis" ir "Sandaroje". Imu faktus iš susirinkimų:

Juk pavyzdžiui aukų skyrimas pinigais ar tai ligoniams Europos sanatorijose, ar žymesniems mūsų tautos veikėjams, patekusiems į vargą ar lietuviškų paminklų statymui, nežiūrint ar juo būtų pagerbtas aušrininkas Dr. Šliupas, ar pastatyta bažnyčia seserims vienuolėms Putnam, Conn. ar rėmimas vargo mokyklų Europoje, priklauso visiems lietuviams ir juo labiau caritatyvinėje organizacijoje, kaip LRD susibūrusiems. Jį taip suprato ir rėmė gausiai įsijungę tremtiniai ir nuosaukūs kitų srovių ir draugijų nariai. Tačiau ne visi tuo buvo patenkinti. Įnešus pasiūlymą paskirti auką Dr. Šliupo paminklui statyti, visi jį parėmė. Tačiau pasiūlius skirti auką Putnam, Conn. seserų vienuolių lietuviškos bažnyčios statymui, kurios aplinkoje vasaros metu seserų — vienuolių krikščioniškai yra auklėjami bevasaraujanti lietuvių vaikai, sandariečiai ir prie jų prisibloškę valstiečiai liaudininkai susirinkime pareiškė griežtą protestą. delių ginčų buvo paskirta maža sumelė \$15. bažnyčios statybai, o kurie šį klausimą rėmė pateko į didžiū minėtos srovės nemalones.

Lygiai taip Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 16-sios šventės minėjimas negalima buvo praveisti, laikantis mūsų tautinės tradicijos, pradedant pamaldomis bažnyčioje, vien tik sandarietiškai srovei priešinant. Ar šie ginčai tinka pašalpinei ne srovinei draugijai teپردžia skaitytojai.

Charakteringos šiuo klausimu diskusijos iškilo praėjusiam sausio 27 d. draugijos susirinkime.

Sandariečiai su prie jų prisiliejusiais tremtiniais valstiečiais liaudininkais, kurie LRD sudaro daugumą, pasišovė taikyti sankeijos valdybos sekretoriui, už tai, kad jis savo veikloje nesiskaitė su generaline "Sandaros — liaudininkų" linija. Jų smarkiausias kalbėtojas tremtinys Vyt. Mačys, bandė įrodinėti, kad LRD. yra tik šalpos organizacija, neturinti jokio pasaulėžiūrinio pobūdžio, kurią jai primeta valdybos sekretorius. Ar tai iš tikrųjų yra?

Skyriaus vice-pirm. Pr. Aukštuolis, laikydamasis "generalinės linijos", susirinkimui perskaitė svarstyti Vasario 16-tosios minėjimo programą.

Tremtinių Valdybos pirmininkas, Pr. Pauliukonis, prie paskelbtos programos įnešė pasiūlymą, kad laikantis lietuviškų Nepriklausomybės šventės tradicijų, Vasario 16-tosios minėjimas būtų pradėtas pamaldomis bažnyčioje, užprašant šv. Mišias žuvusiems už Lietuvos laisvę. Šį jo siūlymą rėmė ne tik dešimtosios, ir tautinės srovės nariai, bet visi neitralieji ir net kaip kurie nuosirdūs sandariečiai su valdybos išdininku J. Dvarecku prieky. Tačiau tam griežtai pasipriešino "generalinės linijos šalininkai", o jų kalbėtojas Vyt. Mačys net pabrėžė, kad Vasario 16-tosios tradicinis minėjimas su pamaldomis, tai nėra lietuviška tradicija, tai yra Romos tradicija.

Po keistų ginčų, matant jų persvarą, Pr. Pauliukonis savo pasiūlymą atsiėmė. Tenka tik stebėtis, kad tremtinys Vyt. Mačys ir jo idėjos draugai taip karštai priešinosi jo vadinamai Romos tradicijai — krikščionybėi, reiškia ir Vakarų Kultūrai. Vyt. Mačiui dar vis atrodo miellesnės Rytų tradicijos, kurias sukūrė Maskva. Liaudininkų atstovas, matyt, jau pamiršo, kad lietuvių tauta Romos — t.y. Vakarų tradicijos — krikščionybę praktikuoja jau keli šimtai metų ir ji giliai suaugus tik

su Vakarų Europos kultūra. Ortodoksiniai — marksistinė ir tik po trijų balsavimų ir d. "tradicija", brukama Maskvos, yra virtusi siaubu lietuvių tautai ir įstūmusi mus į tremties vargą. Argi taip galvotų visi Lietuvos liaudininkai mes nenorėtume tikėti?

Valdybos nario Pr. Aukštuolio netaktiškas puolimas buvusių Lietuvos kariuomenės karininkų ir tautinės srovės žmonių, vadinant juos vadistais, lozoraitininkais įnešė kartaus įspudžio visam susirinkime. Ar šioms diskusijoms turėtų būti vieta organizacijos susirinkimuose, kuri vykdo vien šalpos darbą, teپردžia skaitytojas. O jeigu jos kyla iš tų žmonių pusės, kurie nori joje vyrauti, nesiskaitė.

Kiekvienas Lietuvis
kuris sielojasi lietuviškąja kultūrine kuryba
skaito, remia ir platina
Pasaulio lietuvių
Mokslo, Literatūros Bei Meno ir Visuomeninio
Gyvenimo Mėnesinį Žurnalą

AIDUS

Aidus redaguoja rašytojas Antanas Vaičiulaitis
Aidų prenumerata metams \$5.00
Susipažinimui vienas numeris siunčiamas nemokamai
Užsisakyti galima pas vietos Aidų platintojus
ar AIDŲ Administracijoje:

AIDAI, KENNEBUNK PORT, MAINE
Tenelieka nė vieno lietuvių, kuris neskaitytų
Kultūros žurnalo AIDAI

tydami su kitų nuomėmis, jie neturėtų pykti, kad LRD. yra primėtamasis pasaulėžiūrinis charakteris.

LIETUVIAI!
SKAITYKITE IR PLATINKITE
AMERIKOS LIETUVI

Man Alive!

IT'S YOUR HARD-EARNED MONEY!

No. 3 of a series of ads directed to men in the belief that the substantial savings made possible by A&P's close-trim meat-cutting method are of special interest to the family wage-earner.

Why Should You Pay as Much as \$2.73 for a Porterhouse Steak Like This?

When You Can Buy an A&P Close-Trimmed "Super-Right" Porterhouse Steak Like This for Only \$2.10?

There's no difference in the amount of good eating on the steaks above. For all you remove the 10 ounces of excess fat and tail (flank) from the 2-pound, 6-ounce steak on the top, you have only 1 1/4 pounds of the heart of the steak for broiling — exactly the same amount you get on A&P's Close-Trimmed "Super-Right" steak at the bottom.

Why the difference in price? Because the excess fat and tail are weighed with the steak on the top, and sold at the porterhouse price. But at A&P they're removed before your steak is weighed. You pay only for the tender, juicy 1 1/4 pounds of heart. At \$1.20 a pound, it costs only \$2.10, but gives you just as much good eating as the porterhouse steak on the top at \$1.15 a pound (\$2.73) but costs you 63 cents less.

DOESN'T THIS PROVE that you can't judge meat value by price per pound alone... that A&P's method of trimming steaks saves you money? Wouldn't you like to see all meats trimmed in similar fashion? They are at A&P.

U. S. GOV'T GRADED PRIME AND CHOICE BEEF

"SUPER-RIGHT"—TRIMMED BEFORE WEIGHING
Porterhouse STEAK LB 1.20

"SUPER-RIGHT"—TRIMMED BEFORE WEIGHING
Sirloin Steak LB 1.08

Drawn Ducklings READY-TO-COOK MASSACHUSETTS TO BROIL OR FRY FRESH 2 1/2-3 1/2 LBS **LB 59¢**

Native Chickens READY-TO-COOK 1 1/2-2 1/2 LBS **LB 49¢**

Drawn Chickens READY-TO-COOK 1 1/2-2 1/2 LBS **LB 69¢**

Picnics FRESH OR SMOKED SHORT SHANK **LB 45¢**

"Super-Right" Rib Roast 3 INCH SHORT CUT **LB 89¢**

All Beef Hamburg FRESHLY GROUND **LB 65¢**

Customer's Corner

We've 93 Candles on Our Cake!

Your A&P is 93 years young this week. For it was about this time in 1859 that our founder, George Huntington Hartford, proudly opened the doors of his modest little store on Vesey Street in downtown New York, the forerunner of today's A&P.

Even with his vision, we suppose he'd be surprised to see how his little business has grown.

We think he'd be proud, though, to know that the basic idea that guided him then, "to bring more good food to more people for less money," has been the reason for our growth.

We pledge to maintain this principle as long as there's an A&P!

Customer Relations Dept.
A&P Food Stores,
420 Lexington Ave.,
New York 17, N. Y.

REGALO—WASHED AND TRIMMED

Spinach ONE PRICE ONLY 2 CELLO PKGS 29¢	JANE PARKER—ATTRACTIVELY DECORATED Valentine LAYER CAKE EACH 65¢
Potatoes U. S. NO. 1 MAINE 50 LB. P/B 2.49	Pineapple Preserve ANN PAGE PURE LB. JAR 25¢
Lettuce CALIF., ICEBERG ONE PRICE ONLY 1 GF. PKG. 2 FOR 25¢	Plum Preserve ANN PAGE PURE LB. JAR 25¢
New Green Cabbage ONE PRICE ONLY 1 LB. 8¢	Grape Jam ANN PAGE PURE LB. JAR 25¢
Crisp Carrots ONE PRICE ONLY 1 GF. BCH. 2 FOR 25¢	Sweet Corn A&P Golden Cream Style 17 OZ. 2 FOR 33¢
Melo-Red Tomatoes ONE PRICE ONLY CELLO PKG. 19¢	Sunshine Kr'spy Crackers LB. PKG. 31¢
Florida Oranges 150-176"—ONE PRICE ONLY 1/2 DOZ. 39¢	Iona Sweet Peas 17 OZ. CAN. 2 FOR 25¢
Eight O'Clock Coffee LB. BAG 77¢	Iona Peaches SLICED OR HALVES NO. 2 1/2 CAN. 29¢
Sharp Cheese AGED 1 YEAR OR MORE LB. 59¢	Pineapple Ju'ce A&P HAWAIIAN 46 OZ. CAN. 27¢
Loaf Cheese STORE SLICED AMERICAN LB. 49¢	Orange Juice FLA. SWEET OR UNSW. 46 OZ. CAN. 23¢

SUNNYBROOK FRESH GRADE "A" Large Eggs DOZ. **55¢**

Ivory Soap LARGE CAKE 2 FOR 25¢	Cottage Cheese McCADAM'S CREAMED 4 OZ. CUP 18¢
Ivory Soap MEDIUM CAKE 3 FOR 23¢	Wesson Oil LIQUID SHORTENING PT. 33¢ QT. 64¢
Dreft LEAVES NO SOAP FILM GIANT PKG. 80¢	Soup Mix LIFTON'S TOMATO-VEGETABLE PKG. OF 3 ENV. 37¢
Oxydol BRILLIANT NEW WHITENESS GIANT PKG. 77¢	Soup Mix LIFTON'S NOODLE PKG. OF 3 ENV. 37¢

SENSATIONAL VALUE! **OUR OWN Tea Bags** ONLY **39¢**

WOMAN'S DAY FEB. ISSUE—224 PAGES—TOP INTEREST FEATURES NOW ON SALE **7¢**

WHITE HOUSE NEW LOW PRICE! **Evap. Milk** 6 TALL CANS **79¢**

PRICES SHOWN IN THIS AD ARE GUARANTEED THROUGH SATURDAY, FEB. 9 AND EFFECTIVE IN THIS COMMUNITY & VICINITY.